

EXAMENUL DE BACALAUREAT – 2007
**Proba scrisă la MATEMATICĂ
PROBA D**
Varianta 087

Profilul: Filiera Teoretică: sp.: matematică-informatică, Filiera Vocațională, profil Militar, Specializarea: specializarea matematică-informatică

- ◆ Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu. Timpul efectiv de lucru este de 3 ore.

La toate subiectele se cer rezolvări cu soluții complete

SUBIECTUL I (20p)

- (4p) a) Să se calculeze modulul numărului complex $\sqrt{2} + \sqrt{3}i$.
- (4p) b) Să se calculeze distanța de la punctul $D(1, 2, 3)$ la planul $x + 2y + 3z - 4 = 0$.
- (4p) c) Să se determine ecuația tangentei la elipsa $x^2 + 2y^2 = 12$ dusă prin punctul $P(2, 2)$.
- (4p) d) Să se arate că punctele $L(1, 2)$, $M(2, 3)$ și $N(3, 4)$ sunt coliniare.
- (2p) e) Să se calculeze volumul tetraedrului cu vârfurile în punctele $A(1, 1, 2)$, $B(1, 2, 1)$, $C(2, 1, 1)$ și $D(1, 2, 3)$.
- (2p) f) Să se determine $a, b \in \mathbb{R}$, astfel încât să avem egalitatea de numere complexe

$$\frac{2+3i}{4+5i} = a+bi$$

SUBIECTUL II (30p)

1.

- (3p) a) Dacă într-o progresie geometrică primul termen este 1 și rația este 2, să se calculeze termenul al douăzecilea.
- (3p) b) Să se calculeze probabilitatea ca un element $\hat{x} \in \mathbf{Z}_5$ să verifice relația $\hat{x}^2 = \hat{x}$.
- (3p) c) Dacă funcția $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = x^5 + 1$ are inversa $g : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, să se calculeze $g(0) + g(-31)$.
- (3p) d) Să se rezolve în multimea numerelor reale ecuația $\log_2(x^2 + 7) = \log_2(2x^2 + 3)$.
- (3p) e) Să se calculeze suma pătratelor rădăcinilor polinomului $f = X^3 - X - 24$.

2. Se consideră funcția $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = \sin x + \cos x$.

- (3p) a) Să se calculeze $f'(x)$, $x \in \mathbf{R}$.
- (3p) b) Să se calculeze $\int_0^{\pi} f(x) dx$.
- (3p) c) Să se arate că funcția f este concavă pe intervalul $\left(0, \frac{\pi}{2}\right)$.
- (3p) d) Să se calculeze $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1}$.
- (3p) e) Să se calculeze $\int_0^1 \frac{x^2}{x^3 + 1} dx$.

SUBIECTUL III (20p)

Se consideră matricele $A = \begin{pmatrix} 2 & 3 \\ -1 & -1 \end{pmatrix}$, $O_2 = \begin{pmatrix} 0 & 0 \\ 0 & 0 \end{pmatrix}$, $I_2 = \begin{pmatrix} 1 & 0 \\ 0 & 1 \end{pmatrix}$, multimile

$$I(A) = \{g(A) \mid g \in \mathbf{Q}[X]\} \text{ și } J(A) = \{aA + bI_2 \mid a, b \in \mathbf{Q}\} \text{ și polinomul } f = X^2 - X + 1.$$

(Dacă avem polinomul $g = a_0 + a_1X + \dots + a_nX^n$, atunci prin matricea $g(A)$ înțelegem $g(A) = a_0I_2 + a_1A + \dots + a_nA^n$.)

- (4p) a) Să se calculeze determinantul matricei A .
- (4p) b) Să se calculeze rangul matricei A .
- (4p) c) Să se verifice că $f(A) = O_2$.
- (2p) d) Să se arate că matricea A este inversabilă și să se calculeze inversa sa.
- (2p) e) Să se arate că $I(A) = J(A)$.
- (2p) f) Să se arate că polinomul f nu se poate scrie ca produs de polinoame de gradul întâi cu coeficienți în $\mathbf{Q}$.
- (2p) g) Să se arate că orice matrice nenulă din $J(A)$ este inversabilă și inversa sa este tot în $J(A)$.

SUBIECTUL IV (20p)

Se consideră funcțiile $f : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $f(x) = e^{-x^2}$ și $F : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $F(x) = \int_0^x f(t)dt$, $\forall x \in \mathbf{R}$.

- (4p) a) Să se calculeze $f(0)$ și $F(0)$.
- (4p) b) Să se verifice că $F'(x) = f(x)$, $\forall x \in \mathbf{R}$.
- (4p) c) Să se arate că funcția F este strict crescătoare pe $\mathbf{R}$.
- (2p) d) Să se arate că funcția F este concavă pe intervalul $[0, \infty)$ și este convexă pe intervalul $(-\infty, 0]$.
- (2p) e) Să se arate că $e^x \geq x + 1$, $\forall x \in \mathbf{R}$.
- (2p) f) Utilizând inegalitatea de la punctul e), să se arate că $f(x) \leq \frac{1}{x^2 + 1}$, $\forall x \in \mathbf{R}$.
- (2p) g) Să se arate că sirul $(F(n))_{n \in \mathbb{N}^*}$ este convergent.

Varianta 87

Subiectul I.

- a) $|\sqrt{2} + \sqrt{3}i| = \sqrt{5}$.
- b) $\frac{5\sqrt{14}}{7}$.
- c) Ecuația tangentei căutată este $x + 2y - 6 = 0$.
- d) Punctele L, M, N sunt coliniare, deoarece $\overrightarrow{LN} = 2 \cdot \overrightarrow{LM}$.
- e) $V_{ABCD} = \frac{1}{3}$.
- f) $a = \frac{23}{41}, b = \frac{2}{41}$.

Subiectul II.

1.

- a) $a_{20} = 2^{19}$.
- b) Probabilitatea căutată este $p = \frac{2}{5}$.
- c) $g(0) + g(-31) = -3$.
- d) $x \in \{-2, 2\}$.
- e) $x_1^2 + x_2^2 + x_3^2 = 2$.

2.

- a) $f'(x) = \cos x - \sin x, x \in \mathbf{R}$.
- b) $\int_0^\pi f(x) dx = (-\cos x + \sin x) \Big|_0^\pi = 2$.
- c) $f''(x) < 0, \forall x \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right)$, deci f este concavă pe $\left(0, \frac{\pi}{2}\right)$.
- d) $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{f(x) - f(1)}{x - 1} = \cos 1 - \sin 1$.
- e) $\int_0^1 \frac{x^2}{x^3 + 1} dx = \frac{1}{3} \cdot \ln 2$.

Subiectul III.

- a) $\det(A) = 1$.

b) $\text{rang}(A)=2$.

c) Calcul direct.

d) $\det(A)=1 \neq 0$, deci A este inversabilă și $A^{-1} = \begin{pmatrix} -1 & -3 \\ 1 & 2 \end{pmatrix}$.

e) „ $\supseteq$ Considerăm $M \in J(A)$, $M = aA + bI_2$, cu $a, b \in \mathbf{Q}$ și polinomul $g \in \mathbf{Q}[X]$, $g(X) = aX + b$. Avem că $g(A) = M$, deci $M \in I(A)$.

„ $\subseteq$ Considerăm $M \in I(A)$, deci există $g \in \mathbf{Q}[X]$ astfel încât $g(A) = M$.

Din teorema împărțirii cu rest, există și sunt unice $q \in \mathbf{Q}[X]$ și $a, b \in \mathbf{Q}$ astfel încât $g = (X^2 - X + 1) \cdot q + aX + b$. Obținem $M = g(A) = aA + b \cdot I_2 \in J(A)$

f) Se demonstrează prin reducere la absurd.

g) Observăm că pentru $a, b \in \mathbf{Q}$, avem $aA + bI_2 = O_2 \Leftrightarrow a = b = 0$.

Se consideră $M \in J(A)$, $M = aA + bI_2$, cu $a, b \in \mathbf{Q}$, astfel ca $M \neq O_2$, deci astfel ca $a \neq 0$ sau $b \neq 0$ și se demonstrează că există $N \in J(A)$, $N = cA + dI_2$, cu $c, d \in \mathbf{Q}$, astfel încât $c \neq 0$ sau $d \neq 0$ și $MN = NM = I_2$.

Subiectul IV.

a) $f(0)=1$ și $F(0)=0$.

b) Funcția $F : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $F(x) = \int_0^x f(t) dt$ este primitiva funcției f pentru care $F(0)=0$. Rezultă că $F'(x)=f(x)$, $\forall x \in \mathbf{R}$.

c) $F'(x)=e^{-x^2} > 0$, $\forall x \in \mathbf{R}$, deci F este strict crescătoare pe $\mathbf{R}$.

d) Evident, ținând cont de semnul funcției F'' .

e) Considerăm funcția $g : \mathbf{R} \rightarrow \mathbf{R}$, $g(x)=e^x - x - 1$, derivabilă pe $\mathbf{R}$, cu $g'(x)=e^x - 1$. Avem $g'(x) \geq 0 \Leftrightarrow x \in [0, \infty)$.

Rezultă că $x=0$ este un punct de minim global pentru g .

Așadar $g(x) \geq g(0)=0$, $\forall x \in \mathbf{R}$, rezultând inegalitatea cerută.

f) Din e) obținem că $\forall x \in \mathbf{R}$, $f(x)=e^{-x^2}=\frac{1}{e^{x^2}} \leq \frac{1}{x^2+1}$, $\forall x \in \mathbf{R}$.

g) Deoarece F este strict crescătoare pe $(0, \infty)$, există $\lim_{x \rightarrow \infty} F(x)$.

Considerăm $x > 1$. $F(x) = \int_0^1 f(t) dt + \int_1^x f(t) dt = \alpha + \int_1^x f(t) dt$.

Din f) avem că $f(t) \leq \frac{1}{t^2+1}$, $\forall t \in \mathbf{R}$ (1)

Se integrează (1) pe intervalul $[0, 1]$ și pe intervalul $[1, x]$ și se deduce concluzia.